25ԻՆՃԻ ՄԻՆԻ Ն. 4601 1908 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 24/7 ՀՈԿ. ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ 11 ՐԱՄԱԶԱՆ 1326)(24 ԻԹԼՈՒԼ 1324

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

ԳԻՆԸ 30 Պարա

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆՑԱԹԼԱՐԸ — Մէճիտիկի 6 ոսկիով
Իսթանպոլ իչին Ղրուշ 60 35
Թաշրա իչին » 85 45
Մէմալիքի էճնէպիյէ իչին Ֆրանկ 20 10

ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ ՎԷ ՀՈՒՍԱՍ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաթ իչին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ՊԷՀԷՍԻՏԷ ՀԻՒՐՐԻՅԷԹ

Էլեէվմ Թիւրքիանուն հէր թարաֆընտա հիւրրիյէթ սէտալարը Թընինէնտաղ օլմագտա, պու անէ տէկին, միւթէպէր զաղէթանըզըն հէր սիւթունը Հիւրրիյէթ, Ատալէթ, Միւսաւաթ վէ Ուխուվվէթ միւժտէլերի իլէ մալամալ, վէ մէսրուրիյէթ-պախշ սէտալար նիչէ հասրէթքէշ գալպլէրի սիւրուրլա տօլուպ, մէմալիքի Օսմանլիյէնին հէր քէօշէսինտէ, վիլայէթտէն էն ատի պիր գասապատա գատար իշպու հաեաթպախշ միւժտէ, հիւքիւմէթի Սէնիյէ Թարաֆընտան իլան վէ պէնան օլունմագտա, վէ պինլերճէ Թէպաա՝ քէնտի տէրունլերինտէն ճօշուպ կէլէն ԹէմէննիատԹը, եաշասըն սէտալարը իլէ էթրաֆա ինիլէմէքտէ իքէն, հէյ վա՛հ քի պու հավատիսաթ, պուրատա, զաղէթա, մէքթուպ վէ պաղը զիեարէթճիլերին աղզընտան իշիտիլիպ, ֆագաթ մէսմուաթա նէնարէն շու անէ տէկին պուրաեա կէլէն էմրնամէլերի, Թէլէկրաֆ վէ հաթթա իլանաթը պիլէ, գայմագամ էֆէնտի Թէվգըֆ իտէրճէսինէ սագլամըշ, վէ պաղը մէմուր էֆէնտիլերին իթիրազլարընա սիքիւթ վէ իտաաալարընա ճէվապը բէստ իլէ մուգապէլէ իտիեօր իմիշ։ Սէպէպի՝ մալիւմ եա, պիր մատէնին ալթուն եա պաղը օլտուզը՝ անճագ մէհէնկէ եանաշտըզընտա անլաշըլտըզը կիպի, գայմագամ պէյին տափի ֆօեասը՝ շու սըրատա անը վահիտէ մէյանա չըգաճաղը, վէ քէնտիսինին էօյլէ պիր մագամը իտարէտէն ճանիպ օլտուզընըն պիլա շիւպհէ անլաշըլաճաղը Թապիի իտի։

ԻշԹէ շու հալ ու վագըալար ԹահԹընտա էհալի՝ էր եա կէճ, տիկէր պիր մէմուրըն զուհուրինի վէ շու անէ տէկին օլ սատատէթ միւժտէլերինատէն մահրումիյէԹինին խիթամա կէլէճէկինի պէքլէմէքտէ իքէն, հիւրրիյէթին, ատալէթին, —արթըգ տիմէեէլիմ միւսաւաթ վէ ուխուվվէթին, —թապան թապանա զրատը օլան վէ հիչ պիր վիճանը սայինին գապուլ իտէմիյէճէկի պաղը հալլէր կէլէրէք, շու իւմիտլերի ալթը իւսթիւնէ չէվիրիպ, նիչէ գալպլէրատէն մէսէրրէթ սէտալարը վէ ալգըշլարը եէրինէ, ահ ու էնին չըգմաեա պաշլատը, վէ պիւթիւն իւմիտլէր պիր խէեալ կիպի նապէտիտա օլտու։ ԻշԹէ շու աթիտէքի վագըտի ճիկէրուզ՝ պալէատէքի պէեանաթըմըզը իսպաթա քեաֆի օլապիլիր։

Պունտան 7—8 այ ադտէմ Խրիսթիան մահալլէսինտէ իսքեան իթմէքտէ օլան իքի գըզճըղազ, հէր նէ գատար պունլարը բէտէրի իհթիշաշ սէնէսինտէ Իսլամիյէթի գապուլ իթմիշ իսէ տէ, նէ վալիտէլերի պիթթապի, նէ տէ մէզպուրէլէր օ թարիգէ սիւլուք իթմէյիպ, քէնտի մէզհէպ վէ քիլիսէլերի հիմայէսինտէ բէրվէրտէ օլունուպ, սինին պիւլուղա էրտիքլէրի կիպի, բէտէրլերի օլան օլ պէքրի հէրիֆ՝ արթըգ կէնիշ բազը բարասը էյտէ իտէպիլէճէկինէ էմին օլարագ, գըզլարը տլմագ իսթէր իսէ տէ, գըզլար գաթիէն գարչը կէլիրլէր։ Պունուն իւզէրինէ հիքիւմէթէ իսթիտա իտէր քի, Խրիսթիանլալ, քէնտի գըզլարընը զապթ իտիպ վէրմէօրլար։ Հիքիւմէթ թարաֆընտան հէման զապթիյէլէր չըգարըլըպ, հիմայէ օլունտըգլարը խանէսէն, նէ՛ պիչարէլէրին ֆէրեատ ու ֆիղանլարընա, նէ՛ տէ վալիտէլերինին ամը ամը կէօզ եաշլարընա պագարագ, ճէպրէն, սայլարընտան չէքէրէք, կեահ տէօյէրէք, հիքիւմէթէ կէօթիւրիւլէր։ Օրատա գայմագամ, գաար վէ մէճլիս ազալարընտան Ասպիտին պէյ, պիր թագըմ թէհտիտաթ, հագարէթլէր, կեահ թաթը վատլար իտէրլէր իսէ տէ, գըզլար, տափմ քէնտի իտտաալարընտա տէվամ իտիպ, հիչ պիր վատ եա թէհտիտ, քէնտիլերինի մէզհէպ վէ քիլիսէտէն աերամազ իտուկինի՝ ամը կէօզ եաշլարը իլէ պէեան իտէրլէր, ֆագաթ գատը՝ «էֆէնտիմ, նէ՛ տիմէք, ասլէն Իսլամ օլուպ տա սօնրա Խրիսթիանլըղա տէօնէն պիր քիմսէնին գաթլի հէյլա տըր չէրան. գալտըրըն չունլարը Ասպիտին պէյին գօնաղընա» տէր։ Պիչարէլէր՝ «ամա՞ն, պիզի գաթլ իտին, էօլտիւրիւն, թէք պիզի կէօթիւրմէյին» տէյի երինէ ֆէրեատ ու ֆիղան իտէրլէր իսէ տէ, ատէթա պիրէր լէշ սիւրիւրճէսինէ սիւրիւքլէյէրէք, պէյին խանէսինէ կէօթիւրիւրլէր. հէր նէ գատար պէրիտէ ճէմաաթ՝ գանուն, նիզամ տէյի պաղըրըր, ֆագաթ իշիտէն, տինլէյէն նէ՞րէտէ։ ԻշԹէ շու կիւնէտէք պիչարէլէր օրատա թէվգըֆ հալինտէ գայմագամ իտիլէր, վէ շու միւտտէթ զարֆընտա օ մատումլէրը նէ կիպի հալլէրտէն կէլիպ կէչտիկինի օգուեանլարըմըզ պիր տէֆա խաեալ իթմէնլէր։ Մամաֆիհի շու կիւնէ գատար գըզճըղազլար պիր նահատակ էօմրիւ չէքիպ, քէնտի իտտիալարընտա սուպհԹ գալըրլար։ Օգոստոսըն 15ինճի կիւնիւ քէնտի բէտէրլերի իլէ կէօրիշսիւնլէր տէյի միւսաատէ իտիլիր, վէ գըզլար տա կէլիպ, հիւրրիյէթ իտինի իշԹիֆիքլերի կիպի, արթըգ կէրի կիթմէմէկէ աղմ ու գարար իտէրլէր։

Օգոստոսըն 19ընճը սալը կիւնիւ քիլիսէլերէ բէտմէն տավէթլիլէր կէլմիշ։ Պիւթիւն ճէմիյէթ մէսրուր ու շատան օլուեօր. վանն իտէրէք քի, արթըգ քէնտիլերինէքի իւմիտ տէ հագըգաթա թէպտիլ օլտագ, վէ շու կիւն մուԹլաղա կէլէն էվամիր թէպլիղ օլունտաճագ։ Առաջնորդարանլար թէպլեին օլունմագտա, մէքթէպ շակիրտանը հաղըրլըգ կէօրմէքտէ, նուԹգլար թէրթիպ իտիլմէքտէ, նիհայէթ կիւնիւն մէրասիմինի մուԹանթան սուբէթտէ իճրա իթմէք իչին, հէր կէօնա թէպտիրլէր տիւշիւնիւլմէքտէ, ճէմիյէէթին էքսէր գըսմը շու եէվմը մէսուտա իչԹիրաք իթմէք իչին, իչի կիւճիւ պիր թարաֆա պըրագմըշ իտի։ Էհալի, պու զայրէթտէ իքէն, բօլիս վէ զապթիյէլէր՝ քիլիսէյէ կէլէրէք, գըզլարը իսթէրիզ տէյի ալտըգլարը էմրի թէպլիղ իթտիքլէրինտէն, էհալինին հալի նէյէ՞ ինթահ օլտուղընը գօլայճա անլանապիլիրսինիզ արթըգ։ Քահանայ Հայր, ճէվապէն, պիզիմ գըզլարտան խապէրիմիզ եօգ, ատտիկինատ, կէրէք Քահանայ Հայրը, կէրէք ճէմաաթըն միւթէհայիզանընտան օլանլարը ալըպ հիքիմէթէ կէօթիւրիւպ, պիր ազ սօնրա շակիրտան տաախի հօճալարընընը ըէֆագաթը իլէ եէթիշիրլէր։ տիշարատան կիւֆիէլէր թէրէնհիմ իթմէքտէ, իչէրտէ իսէ Ասպիտին պէյ, բիւր հիտտէթ էլլէրինի մատայա վուրարագ, «Քէչիչ, չիմտի գըզլարը իսթէրիմ, եօգսա ֆէնա» ատէր։ Քահանայ՝ «Էֆէնտիմ, բաղարա գատար միւսաատէ իտին» ատէր, ֆագաթ գատը՝ այնի հիտատէթլէ «Խայր, պունուն սէպէպի սէն սին, չիմտի, չիմտի իսթէրիմ. գըզլարը իսթէրիմ» տէյի թէրար իտէր։ Հիտտէթ, միւմիսիլէյինին գալպինի օլ տէրէճէ իսթիլա իթմիշ քի, ճիւմլէմիզին հիւրմէթինէ չայեան պիր մագամտա պուլունտըղընը վէ էօյլէ պիր էմրի օլ մագամըն մէմուրընա խիթապ իթմէքտէ օլտըղընը ունուտարագ, բօլիս վէ զապթիյէլէրէ տէ՝ «Շիմտի կիտիպ անլէրի պուլմալըսընըզ» տէյի հէր թարաֆա պիրէր գօլ կէօնտէրիր. հաքիմ էֆէնտի տէ, պէյին թէվէճճիհինիւ էլտէ իթմէք էմէլի իլէ, քահանայ Հայրա վէ ալալարա տէօնէրէք, «Էվվէթ, բաբազ, պու սէնին իլէ Առաքել էֆէնտինին իշի տիր. հէր շէյ՝ տիղին իքինիզտէն մէյտան պուլուեօր» տէյի պէեան իտէր. Առաքել էֆ. տէ, եանըմագտա օլտուղընը, վէ քէնտիլերինին պիր շէյտէն խապէրտար օլմատըգլարընը, վէլէվ օլտա պիլէ, սաեէյի Շահանէտէ չիմտի հիւրրիյէթ ալէմինտէ պուլունտըգլարընը, վէ շու հալտէ հէր քէսին սէրպէսթ իտուկինի սէօյլէր իսէ տէ, հաքիմ էֆ., «Հիւրրիյէթ նէ՞ իմիշ. հիւրրիյէթ՝ պէնիմ աղզըմընը իշինտէ տիր» տէյի ճէվապ վէրիր։

Օ անտէ իսէ, բօլիսլէր, էրմէնի մահալլէսինի Թէհարրի իլէ, քիլիսէյէ սըղընմըշ օլան օլ աճիզ չօճուգլարը եագալարլար, վէ աշաղը էնիպ, քէնտիլերի իլէ հիւքիւմէթէ կիթմէլերինի տէֆալարճա սէօյլէրլէր իսէ տէ, անլէր ճէվապէն, «պիզի էօյլիւրիւնիւզ. պուրատան չըգմայըզ» տէրլէր։ Պէյին ատէմի քիլիսէ գաբուսընը աչըպ իչէրի կիրէր, վէ պէյ նամընա գըզլարը իսթէր իսէ տէ, գըզլար՝ «Պիզ պէյի թանըմայըզ, պիզ Խրիսթիանըզ» տէրլէր։ Բօլիսլէր իսէ, ճէպր իսթիմալի իլէ եօգարը չըգմաեա ճէսարէթ իտէմէյիպ, պրագըպ կիտէրլէր։ Ֆագաթ պէյինճի տէֆա օլարագ կէօնտէրիլիրլէր։ Մահալէնին գաբինարը, պիչարէ գըզլարը սագլարլար։ Պէյ՝ պու խապէրի ալտըղը կիպի, պիւթիւն սօֆթալարը պաշընա թօպլար. չէնրին հէր թարաֆընտա ատէմլէր կէօնտէրիպ, քիմսէնին սօգաղա չըգմամասընը էմր իտէր, նիհայէթ պունտան 13 սէնէ ագտէմքի կիպի, պէյին գօնաղընըն հավլիսինտէն հիքիւմէթէ գատար օլան մէսաֆէյի միւսէլլահ պիր ճիւմուբ իլէ տօլտուրըր։ Էն զիեատ թէէսսիֆէ շայեան նօգթա շուրասը քի, պիւթիւն պու հալլէր, պիր բէսմի մահէլլատէ իճրա իտիլիր, վէ իշԹէ շու եէվմը սատատէթպախշատա պիւթիւն Խրիսթիան մահէլլէսի եաս ու մաթէմ զարգ օլունուր, վէ էհալի, հէր նէ գատար գըզլարը եինէ թէսլիմ իթմէմէք ազմինտէ իմիշլէր իսէ տէ, մէէլուն պիր խաֆիէնին, պիր թագըմ թէհտիտաթընտան գօրգարագ, պիչարէլէրի մահալը իխթիֆալարընտան չըգարըպ, կէօզ եաշլար արասընտա էօլիւմէ կէօթիւրիւլէն գուզուլար կիպի կէօթիւրիւլիւպ թէսլիմ օլունուրլար։ Շու ինքեար օլունմագ քի, աքսի թագտիրտէ, պէէքի պէօյիւք պիր ատֆէթ օլաճագ իմիշ Պէհէմնի Խրիսթիանլարընա, չիւնքի պիւթիւն իտտարէ, սայքի պէյէ թէվտի օլունմըշ տըր. գայմագամ իսէ, կէօյա կէլէն էմրնամէլէր՝ քէնտիսինի գլորֆօրմա ուղրաթմըշ պիր խասթա հալինէ գօյմուչճասընա, պիւթիւն իրատէթ վէ վազիֆէլերինի օնա թէրք իթմիշ ատր։ Ատալէթի օլսուն պիր կէօրէճէ՝ քմիյիպ։

Պէհէնի Պիր կէզիճի

Մէճմուա.—Իշպու մէքթուպը, ինսանընն, թէէսսիւր վէ թէէսսիւֆիւնտէնտէնի տիթրէմէքտիգին օգուտագ գապլը տէյլի տիր։ Պու տէհշէթլի վէ հիւզնէնկիզ վագրա, էն զիեատէ պարպարլըգ տէվրլէրինէ մախսուս օլուպ, ֆագաթ վագթըմըզատա ինսանընն խէյալինէ պիլէ կէլէմէզ վագբալարտան օլտուղը հալտէ, Մալաթիա սանճաղը տախիլինտէ, Պէհէնի գայմագամլըղը մէրքէզինտէ, հաթթա Հիւրրիյէթ վէ Ատալէթին պունճա թանթանա իլէ իլան օլունտուղը վէ հէր թարաֆտա իզհարը մէսէրրէթ վէ շատիմանի իտիլտիկի պիր ղէմանտա իճրասը՝ հագըգէթէն բէք զիեատէ թէէսսիֆէ շայեան տըր։ Պու վագբայը՝ Սատրազամ հազրէթլերինին, Օսմանլը Իմթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթինին նազարը տիգգաթլարընա արզ իլէ, միւթճաարը օլան օլ պէյին, վէ վազիֆէսինի, մէմուրիյէթինի իճրատէն ճաճիզ պուլընան գայմագամը, թահգըգը քէյֆիյէթտէն սօնրա, էմսալինէ իպրէթ օլաճագ սուրէթտէ թէէտիպլէրինի գըզլարը, հէման ֆազիլմլէրին բէնչէլերինատէն գուրթարըլմալարընը, նամուսլարը հէքք օլունմըշ իսէ, պունուն թազմին իթտիրիլմէսինէ թալէպ իտէրիզ։ Իշարաթը վագբատան, գըզլարըն հանկը քիլիսէյէ մէնսուպ օլտըգլարը կէրչի անլաշըլամաեօր, լաքին իսթէր Գաթօլիք օլսունլար, իսթէր Էշմիածնական՝ օլսունլար, ինանմիյէթ, ատալէթ վէ հիւրրիյէթ նամընա, պու պիչարէլէրին միւտաֆաասը վէ միւթէճասըրլարընըն ճէզալանտըրըլմասը իչին, հէր ֆէրսին սէսինի իշիթտիրմէսի պիր վազիֆէի մուգատատէ օլտուղը կիպի, խուսուսա, կէրէք Էրմէնի բաթրիգխանէսի վէ կէրէք Էրմէնի-գաթօլիք բաթրիգխանէսի, հէման վէ պիլ իթթիֆագ, մէրճիինէ միւրաճաաթլա, իգթիզա իտէն թէտտապիրին իթթիխաղընը Փանուսը էսասի, Հիւրրիյէթ, Ատալէթ վէ Միւսաւաթ նամընա թալէպ վէ իտտաա իթմէլի տիրլէր։

ՄԻՏԱՖԱՍ

Միւէլլիֆ էֆէնտի,

Մէքթուպումա ճէվապ օլարագ, թարաֆընզտան պաղը խուսուսլարտա չէրհ վէրիլմիշ. վէրիլէն չէրհլէր տօղրու օլմատըղընտան, թասհիհինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլտու։ Շէօյլէ քի,

1. Ղազէթաճըլար իչին պէլքի տօղրու օլուն ճէմաաթըն ույզունսըզ հալլէրինի ղազէթա սիւթունլէրինտէ մուախէզէ իթմէք, ֆագաթ պիր Թեմական Եպիսկոպոս իչին պէօյլէ տէյիլ տիր։ Վա՛յ օ Եպիսկոպոսա քի, քէնտի ճէմաաթընը ղազէթա սիւթունլէրինտէ մուախէզէ եախօտ քրիթիք իտէր(1)։

(1) Թէքրար իտէրիպ, պիր ճէմաաթըն (սիզին թապիրինիզճէ) չիբիին, գայտսըզ, տույղուսըզ հալլէրինի ղազէթա վասրթասըյլա, հէր նէ վասրթա իլէ օլուրսա օլսուն մուախէզէ իթմէմէք, վէ օ հալլէրին իսլահընա չալըշմամագ՝ թագտիրէ լայըգ պիր խըզմէթ օլամագ. օ հալլէրէ միւսամէհա

2. Իքինճի չէրհինիզէ ճէվապա հաճէթ եօղ տրր։

3. Իսմինի քէթմ իթտիկինիզ միթէպէր պիր զաթտան ալմրշ օլտուղընըզ մէքթուպը նէչր իթմէքլէ, տօղրու մուամլէ իթմիշ օլտուղընըղը իսրար իսէր, վէ պու խուսուսատա քիմսէնին նասիհաթընա միւհթաճ օլմատըղընըզը պիլտիրիրսինիզ(2)։ Անճագ ճնոր չէրհ իլէ օ միթէպէր զաթրն կէօնատէրմիշ օլտուղը մէքթուպըն մեալինին հագգսրզ օլտուղընը գապուլ իթմէյէ մէճպուր օլուեօրատնուզ(3)։

4. Ճէմատաթ մէճպուր տէյիլ արր միւնասիպէթսիզ պիր վէ պիր գաչ քէսանընն սէօյլէսիքլէրինի վէ եախօտ հազարգլարընը հէման թէքզիպէ գալգըշմաեա. պիզիմ իսէ, չունուն պունուն միւտաֆաաընա միւհթաճիյէթինիզ եօք տրր. անճագ մէվսուգէն ալտրգըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, միլէթին միւթէպէրանը վէ մէճլիս հէյեէթի Մէրքեզաախանէսէ պիթթէճէմմիւ, պու խուսուսատա պիլ միւղաքերէ լազըմ կէլէն գալէմէ ալընրպ, «Վէվանթի Հէրպատ» զազէթասընա կէօնտէրիլմէսի գարարլաշտըրըլմըշ տրր(4)։

իթմէք՝ տահա զիեատէ մէյտան պուլմասընա սէպէպ օլմագ տրր։ Ճնաղա Բաքա հազրէթլէրի վէ Եվրօպատա պուլընան սաիր պէօյիւք քիւչիւք բուէսայը բունանիյէ, Կոնգակլար, բիսալէլէր վէ պազէքալար վասրթասրյա, Գաթօլիք ճէմատաթլարը պէյնինատ հիւքմ իսէն պաղը սուի անվալի իլան, վէ պունարատան կէրի տուրուլմասընը թավսիյէ վէ նասիհաթ իթմէլէրիյէ, խէյթա մը իթմիշ օլուեօրլար։ Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, տահա եագընարատա, Բաքա հազրէթլէրի պիր Կոնգակ նէչր իսէրէք, Գաթօլիք բէհապիյնինին պաղը անվալը մէգմումէսինի իշար։ Վէ պու անվալին խալանընը թավսիյէ իլէ, պու խուսուսը, քէնտի Յոբելեանպարը իշին, բէհապիյնին պիր հէսիյէթ մագամընատա օլուճաղընը պէեան իթմէշլէր տրր։ Տիկէր թարաֆատան զարիպ տիր քի, Արհ. Ճամճեան Եպիսկ.՝ ճէմատընը ուշդունարզ հալէրինի զազէթա վասրթասրյա մուահէպվէ իթմէյէ գարշը չըգաբդը, վէ խուսուսա պիր Թեմական Եպիսկոպոս իշին պու հարէքէթի ասլա ափվ օլունմագ պիր գապահաթ մագամընատա կէօսթէրտիկի հալատ, պունատ ան էվվէլքի մէքթուպընատա իսէ, «22 սէնէյէն պէրու քէնտիսի նիչ նիչ իրզմէթլէր վէ ֆէտաքէարլըգլար իթմիշ օլտուղը հալատ, ճէմատաթն նէ՝ Առաջնորդ մատրը, նէ՝ Առաջնորդարան, քիլիսէ վէ մէքթէպ մէսարիֆի կիպի իհթիեաճաթ իշին պիր բարա վէրմէտիկինի, վէ թօրանան 120 լիրա իանէ բարասընընատա, չունուն պունուն զիմմէթինատ գալմըշ օլտուղունը» եազմըշ, վէ «պունատան պէօյլէ մէճճանէն իրզմէթ քեար գալլանմագ վազթը կէլմիշ տրր. էլլա[illegible]նի ուզատաճագ ֆէյրատ տիլէրինի ուզաթմագատա ֆայէտ եօգ տրր» ալօղէրի, էն շէտիա վէ միւնասիպէթսիզ մուահէզէ տրր քի, պէօյլէ եազըլմասը, իհթիմալ տրր քի, պիր Թեմական Եպիսկոպոսա բէք տէ եագըշմագ։ Պու թապիրէր, տահա զիեատէ միւթէտիլ տուրէթատ եազըլապիլիր, վէ տահա զիեատ հագգը վէ չայեանը թագտիր մուահէզէ օլապիլիր իսէ։

(2) Էվվէլ, պիր եախօտ պիր գաչ միւթէպէր զաթլար թարաֆրնատան պիր մահէլլատն կէլէն պիր մէքթուպը նէչր իսէրպ իթմէմէք, վէ չայէտ օ մէքթուպըն միւնասէրիճաթը զարարզ վէ եա պիր ֆիքրի մախսուսատա միւթէնէզա օլատ պիլէ, պունը, իճապընատա բէտատ վէ ճէրհ իսէրպ իթմէմէք խուսուսարընատա, տիկէրլէրինատն նասիհաթ պէքլէմէյէ իհթիեաճրմըզ օլմատըղընը թէքքրար իսէրլիզ։

(3) Գեբրապայծատ հազրէթլէրի, Ճոճը չէրնի էյիճէ օգուսյուզ, ֆիքրինի անլատըգատան ուզատա եազատա իսինիզ, օ ճիւմլէյի պէօյլէ եանը։ Թէլագգը իթմէգ իսինիզ։

(4) Պու միւթալէանան հավի օլտուղը թէնագգուզ, հաատը զաթինատ մէվճուատրը։ Պիզէ տիլէճէք պրագմամըշ տրր։

5. Մէնֆաաթը զաթիյէնիզ իշին միւնասիպէթսիզ մէքթուպը նէչր իթտիկինիզի գապուլ իթմէյիպ, պու սէօզլէրի թէմամէն պիզէ իեատէ իսէրսինիզ։

Պրագալըմ սաիրլէրի, Բաթրիգխանէտէն մէքթուպ. — 2/15 Սեպտ. 1908. Արհ. Դեր. Տէր, ... Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Թօրյանը կոչելով բացատրութիւն խնդրեցինք իրմէ, Մէճմուաի Ախպար լրագրին մէջ ըրած յայտարարութեան վրայօք։ Նա պատասխանեց Մեզ թէ յիշեալ յայտարարութիւնը ըրած է՝ Ձեր Թեմականներէն ընդունած երկու գրութեանց վրայ յենլով. առաջին գրութիւնն պարզ, և երկրորդն աւելի եւս չեշտուած և քանի մը ստորագրութիւն պարունակող։ Ապա գրելուն պատճառն ալ իւր անձնական շահն է եղեր։

Իսմի, պիզիմ թէխայեիւլիմիզ միւ, հազրզէթ մի. իշիմէ ըէսմի մահէլլաէ իթմիշ օլտուղընըզ իգրար(5)։

«Մէճմուա»՝ նէչր իթմիշ օլտուղը մէքթուպան միւնասիպէթսիզ օլտուղընը գապուլ իթմէմէքտէ տիր, հալպու քի, պու խուսուսատա եազընըզ գալմագատա, մէքթուպու կէօրէն՝ միւնասիպէթսիզ օլտուղընը իթիրաֆ իթմէքտէ տիր։ Ֆիլվագը 22 սէնէ Քիլիսէ վէ Միլլէթ ուղրունա քէնտինի ֆէտա իթմիշ վէ հէր միլլէթին թէվէճճիւհիւնիւ զազանմըշ պիր Թեմական Եպիսկոպոսին նակէհան վէ հագգսրզ սուրէթատ իսթիֆասընը իսթէմէյէ գալգըշըմասը պիր միւքեֆէր զաք քարաֆընճատան? Վէ պու խուսուսը, «Մէճմուա»նին միւնասիպէթսիզ օլտուղընը կէօրմէմէսի, հաղըգէթնէ վէ հէզարան թէէսսիֆ օլունան պիր մատատ տիր(6)։ Թեմական Եպիսկոպոսարընն «Մէճմուա» ինտիտատ տալա իթիպարարարը օլմատըղընա տէյլէթ իսէր, զիրա ծնղարրն նասիհաթընա տա միւհթաճ օլմատըղընը պիլտիրմէքտէ տիր(7)։ ՍՕՆ։

Յ. ԵՊՍԿ. ՃԱՄՃԵԱՆ

Պրուսա Էրմ.-գաթօլիք մէրքեզատը

Պրուսա, 20/3 Հոկտ. 1908

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՃԷՄԱԱԹՃԱ ՀԱԼԻՄԻԶ

Սօն նիւսսէմիպէ, ճէմատաթճա քէշմէքէշ չու հալէ իհթիամ վէրմէք իւզրէ թարաֆ թարաֆ իճրաի միւղաքերէթ իտիլմէքտէ վէ էֆքեարը սուլհբերվէրանէ հուսուլինէ չալըշմագատա օլտուղունը եազմըշ իտիք։ Ֆիլվագը ճուսմա կիւնիւ Լիւքսէնպուրկ կազինօսընտաքի իճթիմատա թէշքիլ օլունան գոմիսիոն վէ բազար կիւնիւ Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսի տարէքսինտէ թօպլանան «Հաշտարար» ճէմիյէթի նամընա Կ-Բաթրիգ էֆ.յէ իտիլէն միւրաճաաթ իւզէրինէ, Մէճլիսի միւթէպէրանընն իճթիմաէ տավէթիյէ, իճապը մասլահաթըն իճրասընա թէշէպպիւս իտիլէճէկի հագգընատա, իշիտիտիկինէ կէօրէ, միւշարիյէյ թարաֆընատան վազը օլան վատ, պիր տէրէճէյէ գատար իշլերի պիր միկվէրի մունթազամա գօյմագ իշին, պիրինճի սարմ սայլապիլմէքտէ իլէն, թէէսսիֆ իտէրիզ քի, կէրէք օ գոմիսիոնն հէնուզ իշէ պաշլամասընատան, հաթթա ազասընատան իքիսինին, պու կիւնքի զազէթամըզատա կէօրիւլտիկիւ վէճճէ, իսթիֆա իթմէսինատէ, վէ պիրպիրինէ մուզայիր վէրիլէն դարարլարատան վէ իթթիհազ օլուլ մրզըն մաէթթէէսսիֆ իզգիալ իտիրմիշ պուլունարընը աշրգատան աշրզա եազմայա վէ պունատան ասլայը պէեանը թարզիէյէ հազիր պուլունատուղումուզը պէեան իսէրիզ։ Աքսի թապտիրատ պիր թագրմ պօշ լազրարարատան ասլայը պիզ ատ հէզարան թէէսսիֆ իսէրիզ։

(7) «Մէճմուա»նին, զազէթաճըլըգ մէսլէքինճէ իպթիտաի մատատէլէր իշին նասիհաթ ալմատա իհթիեաճը օլմատըղընը պէեան իթմէսի, «Թեմական Եպիսկոպոսարընն «Մէճմուա» ինտիտատ... վէ սաիրէ» իպարէսինին եազրլմասընը ասլա իճապ իթտիրմէզ։ «Մէճմուա»նին, էրմէնի-գաթօլիք Թեմական Եպիսկոպոսարընա հիւքմէթ վէ բիայէթի օլմասը պաշգա, քէնտի մէսլէքինէ տայիր պէօյլէ պիր սեօղ սեօյլէմէյէ հագգը օլմասը տամ եինէ պաշգա։ «Մէճմուա», էն պէօյիւքտէն էն քիւչիւկէ գատար քեաֆֆէյի բուհանիէրիմիզին ճէմատաթ իլէ խօշ կէչինմէյէրինի, վէ ճէմատաթն քեաֆֆէյի ումուր վէ մուամէլաթընը հիւանի իյգիա իսրպ, ճէմատաթն տա օնլար հագգընատա հիւքմէթ վէ բիայէթէրինատ գուսուր իթմէմէյէրինի արզու իթմիշ տիր վէ իթմէքտէ պուլունմըշ տրր։ Շիմտիյէ գատար տա եազըգլարը հէր պու զէմինատ տիր։ Էլլէրինի վիճատանլարընը իւզէրինէ գօյարագ, մուհաքէմէ իսէն պիլճիմէ միւհթէրեմ Կ-Բաթրիգ, Եպիսկոպոս վէ Բուհանիէրիմիզին, պու խուսուսը թատտիգ իտէճէքլէրինէ էմնիյէ։ Տօղրուլը սէօյլէմէք իշին, սօն վազըթլարատա, պաղը մահէլլէրատ, Եպիսկոպոսարըմըզ իլէ ճէմատաթ պէյնինատ հուսուլէ կէլէն իսթիլաֆաթատան վէ պունատն չայեանը թէէսսիֆ նէթիճէլէրինատէն տօղրուլը «Մէճմուա», պէլքի էն զիեատ քէտէր հիսս իթմիշ, եար ու աղեաք գարշրսընատա մահճուպ օլմուշ վէ քէմալը թէէսիրբ իլէ օ մէքթուպարը, օ մալիւմաթը տէրճ ու նէչր իթմէկէ մէճպուր պուլունմըշ տրր։ Պաշլըճա թէմէննիսի իսէ, բուհանան վէ ավամընն հիւանի իթիլաֆ վէ մուհապէթինատէն վէ հէր եէրատ ճէմատաթճա իշլերին վազթ ու հալէ մուվաֆֆըգ վէ մէմնունիյէթպախշ եօլատա ճէրէեանընատան իպարէթ տիր։

Նատ թէտպիրլէրատէն անլաշըլըեօր քի, իշլեր էլան սիւզէլմէքտէն, միհվերի մաթլուպատա ճէրէեան իթմէքտէն չօգ ուղագ պուլընմագատա տրր։ Հասըլը կէչէնատ եազտրզըմըզ լաբիւրիւնթոս հալէա պէրտէվամ տրր։

Էֆքեարը սահիզանէմիզճէ պու չըգմազատան գուրթուլմագ իշին եարընըզ պիր թէտպիր վար տրր։ Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրի պու կիւն ճէմատաթն Բէտէրի, Բէյթիսի բուհանիսի օլմագլա, անճագ քէնտի միւէսսիր սէտատը՝ չու սրբատատ միւսմէր օլապիլիր։ Իսմի, միւշարիյէյ հազրէթլէրի, սօն Միւթէպէրան մէճլիսի ազալարընը վէ սօնրատան թէչէքքիւլ իտէն հէյեէթլէրի նէզտէրինէ տավէթլէ, հէր սընբֆատան միւնասիպ կէօրտիւքլէրի պիր գաչար զաթատան միւրէքքէպ պիր գոմիսիոն թէչքիլի իլէ քէնտի բիեատէթլէրի ալթընտա ճէմատաթ Մէպուսան մէճլիսինն ինթիխապընա վագբթ կէչիրմէյէրէք թէչէպպիւս իտէպիլիրլէր։ Պիր քէրրէ, ճէմատաթն էմնիյէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւ գազանմըշ զաթլարատան միւրէքքէպ պու Մէճլիսի մէպուսան թէչքիլ օլունուր իսէ, ճէմատաթճա պիր նիզամնամէ թանզիմի, պիր Բաթրիգ Վէքիլի ինթիխապը վէ տահա սաիր լէվազիմի միւպրիմէ տիւշիւնիւլէպիլիր։

Իմտի, բիւթպէթլու էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի, ումումէ ճէմատաթ նամընա, զազէթամըզ վասրթասրյա, Զաթը Սիւմուհիլէրինիզ միւրաճաաթլա, բէճա իտէրիզ քի, զէմանընն նէզաքէթինի վէ տէրէօռատ իշլէմիշ օլտրղընըզ վազիֆէնին ապրը մէսուլիյէթինի նազարը ինաֆ վէ տիգգաթա ալարագ, թէչքիլ ու թէէսսիսի իշին նիչէ նիչէ ֆէտաքէարլըգլար իսթիսար իտիլմիշ օլան պու ճէմատաթն, մանէն վէ մատատէթէն մահվ օլմագատան գուրթուլմասը, վէ Թիւրքիատա եաշատան Օսմանլը վատանասլարըմըզ միեանընատա քէնտի մէվզի վէ ատլէճէսինի սագլատապիլմէսի իշին, իգթիդա իտէն վէսայիթ ու թէտապիրի պիր ան էվվել իթթիխազ վէ իճրայէ միւսարատաթ պուեուրուն։ Պու կիւնիւ, եարընա պրագմայրն. պու կիւնատէն եարընա չօգ մէսաֆէ, չօգ ֆէրգ վար տրր։ Ճէմատաթ, չար չէշմ իլէ հիւանի գարար վէ թէտպիրինիզ պէքլէեօր. տիկէր ճէմատաթլար, քէնտի իշլերինի կէօրիւեօրլար. Օսմանլը Մէճլիսի մէպուսանընա ազալար ինթիխապ իթմէկէ հազըրլանըեօրլար. պիզ իսէ, հէնուզ սարմգատա պիր իթթիֆագ թէչքիլ իտէմէեօրուզ։ Բաթրիգխանէմիզ հէյեէթլէրի իշատն էլ չէքմիշ, Խասթահանէ եիզ իւսթրնէ պրագըլմըշ, Բաթրիգխանէ իտարէսի սայքի մուահթալ գալմըշ. արթըգ չու աճրնանագ հալ էլվէրիր, պունա նէթիճէ վէրմէլի։ Իսթանպօլ՝ պիր մէրքէզի նիւմունէ տիր։ Թաշրալար պիզատէն իսրէթ ալանագլար տրր։ Էկէր պիզ պու հալատ տէվամ իտէրսէք, թաշրալարա նամսըլ սեօզ կէչիրէպիլիրիզ. օնլար պիզ, «պիզ էվվէլա քէնտիսինիզի իսլահ իտինիզ» սէմէզլէր մի։ Թէքրար թէքրար իսթիրհամ իտէրիզ, բիւթպէթլու էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի, ճէմատաթն հէր սընբֆընատան, միւնասիպ կէօրտիւկիւնիւզ զաթլարը նէզտինիզէ ատվէթ իտին, վէ անլէր իլէ պիզ մէշվէրէ, չու քէշմէքէշ հալին իսլանը իշին հէր նէլլաղըմ իսէ, պիր ան էվվել իճրայէ միւսարատաթ պուեուրուն։ Պունու եարմագ՝ հէմ հագգընը, հէմ վազիֆէնիզ տիր. պիզատն էվվատլըգ վազիֆէսի, Սիզատն տէ Բէտէրլիք, Զօպանլըգ վազիֆէսի թէմամէն իճրա օլընտրգճա, Ճէնապը Հագգն պու Զօպան վէ Սիրիսսինիւ տարմա մէսուա վէ պահթիեար. պուեուրատաճաղընա չիւպհէ օլունամագ։ Իշպու արիզէի աճիզէնին պիր սէտայը ճէմատաթ մագամընատա թարաքը Բիւթպէթբէնահիլէրինատէն հիւանի գապուլ վէ թէլագգըսրյա, հէման իճրատա թէչէպպիւս իտիլճէկի մէմուլը գավիսիյէ, արիզէմիզ իսթիմէ վէրիրիզ։

ԼԻԻՔՍԷՆՊՈՒՐԿ ԿԱԶԻՆՕՍԸՆՏԱ. ԹԷՇՔԻԼ ՕԼՈՒՆԱՆ ԴՕՄԻՍԻՕՆ

Ճումա իրթէսի նիւսիէմիզտէ ազասը-նըն իսիմէրինի եաղարզըմըզ Գօմիսիօն-տան պազը զէվաթ, բազար կիւնիւ Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինէ կիտէրէք, Մէճլիսի միւթէպէրան ազասը իսթիֆա իթմիշ վէ իշտէն էլ չէքմիշ օլտուղընտան, եէնիտէն ինթիխապաթ իճրասը իշին մալիւմ էլ էսասի զէվաթտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իտիլտիկինի պէեան, ֆագաթ պու հէյեթին թարաֆը Բիւ-պէթբէնահիլէրինէն թաստիգիյէ, պիր տէ քահանայ ազա թայեէնինի տէրմիեան իյլէ-միշլէր տիր։ Միւշարիւէյհ հազրէթլէրի, իրթէսի կիւն գօմիսիօն ազասընա պիրէր թէղքիրէ կէօնտէրմէքլէ, ինթիխապլարընը թաապիգ իյլէմիշ, վէ Կարապետ Վ. Պա-ռուհասեանը տախի օ գօմիսիօնա ազա թայեին իթմիշ տիր։

ՀԱՇՏԱՐԱՐ ՃԷՄԻՑԷԹԻՆԵՒՆ ԻՃԹԻՄԱԸ

Բազար կիւնիւ սաաթ 8է, Ս. Յով-հան Ոսկեբերան քիլիսէսինին տարիէի մախսուսէսինտէ, «Հաշտարար» ճէմիյէթի թօրլանմըշ տըր։ Մէզքիւր ճէմիյէթին տավէթնամէլէրինէ, Միւթէպէրան մէճլի-սի ազասընտան Արամ Երամեան, Անտոն Քէօսէեան, Օհան Փիլիպոսեան, Զարեհ Շիշմանեան, Յովսէփ Կիւմիւշեան, Գրի-գոր Հալէպլեան վէ Տր. Ստեփան Միսքճեան էֆ.լէր իճապէթ իթմիշլէր տիր։

«Հաշտարար» հէյեէթինտէն տախի Ատե-նապետ Տր. Անտոն Թումայեան, Գարեգին Ոսկանեան, Անտոն Պետրոսեան, Ճօրճի Շէխիկեան, Հրանտ Շնորհքեան, Մկրտիչ Տէր-Պօղոսեան, Օննիկ Փափազեան էֆ.-լէր վէ տահա սաիրլէրի պուլունմըշլար տըր։

Պու իճթիմատէ, Մէճլիսի միւթէպէրա-նըն տավէթիյլէ, ճէմաաթճա, Բաթրիգ-խանէճէ իշլերէ պագըլմասը իշին, Կ-Բաթ-րիգ էֆ.յէ միւրաճաաթ օլունմասընա գա-րար վերիլմիշ, վէ մէզքիւր մէճլիս ազա-սընտան կէրչի էքսէրիյէթ հազրը պու-լունմամըշ իսէ տէ, հազրը պուլունան-լարտան Արամ Երամեան, Անտոն Քէօսէ-եան, Օհան Փիլիպոսեան վէ Տր. Ստե-փան Միսքճեան էֆ.լէր, վէ «Հաշտա-րար»լարտան պազըսը միշարիլէյհին նէգ-տինէ ազիմէթլէ, իֆատէի հալ իթտի-քէրինէ, պու իֆատէ գապուլ վէ Մէճ-լիսի միւթէպէրանըն տավէթ իտիլէճէկի վատ օլունմըշ տըր։ Ֆագաթ մուախիր-էն միշարիլէյհ թարաֆընտան «Հաշտա-րար» հէյեէթինէ վիրուա իտէն տիկէր պիր թէպլիղաթտա, մէզքիւր հէյեէթ ազասընտան պիր գաշ զաթըն, պալէատէ եազտը-ղըմըզ գօմիսիօնա իլավէթէն ազա թայեինի պիլտիրիլմիշ, վէ «Հաշտարար»լար, բազար իրթէօի կիւնիւ թէքքար միշարիլէյհին նէզտինէ կիթմէքլէ, եէնիտէն պազը թէտ-պիրլեր միւզաքէրէ օլունմըշ իսէ տէ, ի-շին նէրէտէ գարար գէյտրը տօղրուսը անլաշըլամամըշ տըր։

Ս. ՅԱԿՈԲ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Նիհանէթ Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւ-նը իշատն չէքիլտի, ֆագաթ էլպէթթէ միւատէթի մէմուրիյէթինին հիսապլարընը վէրէճէք տիր. եանի պու միւատէթ զար-ֆընտա խասթախանէնին 6—700 լիրա պօրճու օլմուշ, խասթախանէնին պօսթանը վէրան հալէ կէթիրիլմիշ, պաղչէվան չը-գարըլմըշ, էլհասըլ պունլար վէ պունլար կիպի տահա սահր հէր նէ օլմուշ իսէ, Հո-գաբարձութիւն իսթիֆա իթմէքլէ պէրա-պէր, պունլարըն հիսապընը վէրմէլի տիր։ Պու կիւն իսէ, եէնի հէյեէթ թէշքիլինէ տէկին Դրիգոր էֆ. Ոսկեան, մուվագգա-թէն խասթախանէ նէզարէթինէ մէմուր թայեին օլընմըշ տըր, լաքին մէզքիւր վասի վէ մուհիմմ Միւէսսիսէ իշլին չիւպէ-սիզ պու թէապիր քեաֆի օլամաեաճաղընը-տան վէ եէնի Հոգաբարձութիւնըն ինթի-խապը իշլին Բաթրիգխանէմիզ իշլերինին սըրասընա կիրմէսի տահա խայլի վագթա միւհթաճ օլտըղընտան, էօյլէ պիր մահէլլ՝ եալընըզ Գրիգոր էֆ. Ոսկեանա թէսլիմ իտիլմէքլէ իքթիֆա իտիլմէյիպ, վէլէվ մուվագգաթ պիլէ օլսա, եէնէ միւգթէ-տիր, միւսթայիտ վէ սահիպի վիճտան քիմ-սէլէրտէն միւրէքքէպ պիր հէյեէթ թէշ-քիլ օլընմասը, պօսթանըն վէրան հալի իսլահ իտիլմէսի, պօսթան՝ եէնէ պիր պաղ-չէվանա իճարա վէրիլմէքլէ, պաղչէվան պի-նասընըն եըգըլմասընա սէպէպ օլանլարտան թազմինիյլէ, օ պինանըն եէնիտէն ինչա իթտիրիլմէսի զարուրի տիր։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ

Նկատելով որ Հայ-Կաթողիկէ հասա-բակութեանս մէջ թիւրիմացութիւններու բերմամբ զանազան կուսակցութիւններ սկսած են ուրոյն յանձնաժողովներ կազմել և որոնց անհամաձայնութեան երեսէն հա-սարակութեանս շահերն վնասուելու վրայ են, ուստի բաձարցակապէս կը հրաժա-րիմք անցեալ Ուրբաթ օր Լիւքսէնպուրկի Սրահին մէջ կազմուած Ազգային Երեսփո-խանական ընտրութեաեց Յանձնաժողովոյ անդամակցութենէն։

Ատենապետի մը չգոյութեան պատճա-ռաւ մեր հրաժարականը հրապարակաւ կը հաղորդեմք յարգոյ հասարակութեան։

Մնամք յարգանօք

ՊՕՂՈՍ ԱՐԱԲԵԱՆ
ԳԷՈՐԳ ԱԲԷԼ

Բերա, 22 Սեպտ. 1908

ԱՐՀ. ԱԲԻԿԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Հայ Կաթողիկէներու Առաջնորդ Արհ. Աբիկեան Եպիսկոպոսին իր Առաջնորդա-բանէն երբեմն Վենետկոյ Մխիթարեան վարդապետաց և այժմ Դարուշին քահա-նայից բնակարանը քաշուիլը, տեղւոյս կարեւոր լուրերէն մէկն է։ Ցիշեալ Առաջ-նորդին նկատմամբ բռնուած այս ընթաց-քը՝ վարչութեան մասին իր անկարող ըլ-լալուն հետեւանքն է։ Ժողովրդեան մե-ծամասնութեան կողմանէ հեռագիր և յայ-տագիր ուղղուեցաւ առ Ամեն. Սապպաղ-եան Կ-Պատրիարք՝ այլ եւս զինքը չի կա-րենալ պահելնուն. սակայն ցարդ՝ լուս-թենէ զատ պատասխան մը չէ եկած ի բարութիւն յիշեալին և թէ իր աղգին, ո-րուն համար նորընտիր Վարչութիւնը պար-տաւորեցաւ հեռագրել Մէղտիպի սենե-կին։— Կուսակալը կը ճանչնայ նոր Ժո-ղովը՝ որուն ամէն հաշիւ և տօմար յանձ-նել կը պատուիրէ Արհ. Առաջնորդին, բայց չուզեր յանձնել Աբիկեան Դերապայ-ծառը։— Մի քանի կողմնակից ունի տեղս՝ որոնցմէ ոմանք չեզոք և ոմանք անտար-բեր են. լաւ է օր մ՚առաջ մեկնի նա քա-ղաքէս՝ ուր այլ եւս մնալն անկարելի է, քանի որ Ժողովրդեան մեծամասնութիւնը զինքն չուզեր, վարչութեան մասին ան-կարող ըլլալուն պատճառաւ։ Արդեօք այս անձը, կ՚ըսեն, Աւետարանի այն ճշմար-տախօս տողերը չէ՞ կարդացած, որ կ՚ըսէ յայտնապէս, թէ ո՞ր տունն որ մտնէք և ձեզ չընդունին, թօթուեցէք ոտքի փոշի-նիդ և ելէք դուրս։ Մի՞թէ ողբացեալ Ա-ռաքելեան Յովսէփ Եպսկ. Տրապիզոնէն, Մելքիսեդեքեան Դերապայծառ՝ Կարինէն և Մշոյ Եպսկ.՝ իրենց Աթոռը չի թողուցին և չի մեկնեցան իրենց պատուովը։ «Որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ»։ Այժմեան Սահմանադրութեան տարբոյս մէջ՝ լեզ-ուագէտ, փաստաբան, անվեհեր, կարող անձ մը կը պահանջէ Ժողովուրդն որ իր ամէն ցաւոց դեղ և դարման մատու-ցանէ և գոհացնէ զինքն ամենայն մասամբ և ամէն տեսակէտով։

ՏԵՂԱՑԻ

Տրապիզոն, 14 Սեպտ 1908

ՕՍՄԱՆԼԸ ՄԷՃԼԻՍԸ ՄԷՊՈՒՍԱՆԸՆԱ. ՄԻԼԼԷԹՃԷ ԱՋԱ ԻՆԹԻԽԱՊԸ.

Բազար իրթէսի կիւնիւ, Գալաթատա էրմէնի քիլիսէսի Խորհրդարանընտա, Բաթ-րիգ Դայմատամը Գեր-Դուրեան Արբազանին թաղթը ըրեաւէթինտէ պիր իճթիմա վու-գու պուլմըշ, վէ Օսմանլը Մէճլիսի Մէ-պուսանընա ազա ինթիխապը իշլին իտիլէճէք թէշէպպիսաթ իւզէրինէ պազը միւզա-քէրաթ ճէրէեան իթմիշ տիր։ Պու իճթի-մատէ, չիմտիյէ զատար ինթիխապ իտիլմիշ օլան միլլէթ Երեսփոխանլարը, պազը էր-մէնի միւթէպէրանը, էրմէնի-գաթօլիք վէ էրմէնի-բրօթէսթան ճէմաաթլարընտան վէ Հ.Ց. Դաշնակցութիւն իլէ Հնչակեան Ֆըրգա-լարընտան, զազէթա սահիպի իմթիեազ վէ մուհարրիրլէրինտէն պազը զէվաթ հազրը պուլունմըշլար տըր։ Միւզաքէրաթ 4 սաաթ իմթիտատ իթմիշ վէ չէտիտ մուպա-հասատան սօնրա, Օսմանլը Մէճլիսի Մէ-պուսանընա ազա ինթիխապը իշլիյէ մէշ-ղուլ օլմագ իւզրէ թէշքիլ օլընճաճագ հէյ-եէթին, անճագ միլլէթ Երեսփոխանլարընտան վէ էրմէնի-գաթօլիք վէ էրմէնի-բրո-թէսթան միւթէպէրանը իլէ իքի Յեղափո-խական ճէմիյէթլէրի ազասընտան միւրէք-քէպ օլմասը գարարլաշտրրըլմըշ տըր։

Ճէմաաթըմըզտան Երամեան, Սինապ-եան վէ Հիւրմիւզ էֆէնտիլէր իլէ պիր-ռիքտէ զազէթամըզ սահիպի իմթիեազը էֆ., պու իճթիմատէ, տավէթլի օլարագ հազրը պուլունմըշլար, վէ էրմէնի-գաթօլիք Բաթրիգխանէսիյէ էրմէնի-բրօթէսթան Ազ-գապետարանընա, պու հէյեէթէ միւնասիպ զաթլար կէօնտէրմէլէրի իշին ըէամէն տա-վէթ վուգու պուլմասը պահը աչըլտը-ղընտա, մէզքիւր Բաթրիգխանէ իլէ Ազ-գապետարանըն, էլան ըէք տաղընրգ վէ ինթիզամըզ պիր հալտէ օլմալարըյլա, պունլարա ըէամէն տավէթին միւնասիպ օլամաեաճաղը, վէ անճագ հազրը պուլը-նան միւհթէրէմ զաթլար կիպի զէվաթըն խուսուսի սուրէթտէ տավէթի քեաֆի օլ-տուղը պէեան իտիլմիշ, վէ չու հազգը իթթիֆազ վէ միւթալէա՝ պիզիմ կիպի տի-կէր իշիտէնլէրին տէ մուճիպի թէէսսիւֆ վէ թէէսսիւրիւ օլմըշ տըր։

*** Եարընը մէզքիւր Խորհրդարանտա տաաթ 3տէ թէքքար իճթիմա վուգու պու-լաճագ տըր։

ԷՏՈՒԱՐ ՊԷՑ ՄԸՍԸՐԼԸՆԸՆ ՃԷՆԱԶԷ ԱԼԱՑԸ

Վուգուի վէֆաթընը թէէսսուֆէն եազ-ըլընըմըզ Մըսըրլըզատէ Էտուար Պէյին ճէ-նազէ մէրասիմի, բազար իրթէսի կիւնիւ Ս. Աստուածածին Աթոռանիստ քիլիսէսին-տէ մութանթան սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ տիր։ Քիլիսէ, պու վէսիլէ իլէ սիեահլար իլէ տօնատըլմըշ, հավիզէլէր, մումլար եազըլմըշ, վէ միւքէլլէֆ պիր զաթաֆալգ իւզէրինտէ, միւթէվէֆանընը թապութը, էթրաֆընտա միւթէատտիտ մումլար վէ գուրօնալար օլարագ վազ օլունմըշ տըր։ Գերց. Յովսէփ Ծ. Վ. Աբիկեան, Զայնա-ւոր Պատարագը թագտիս իթմիշ, վէ խի-թամընտա, Հոգեհանգստեան Պաշտօն, միւէսսիր վէ սուզիշլի պիր սուրէթտէ իճ-րա օլունմըշ տըր։ Իշպու մէրասիմի բու-հանիէյէ, Կ-Բաթրիգ բրիթպ. էֆ. հազ-ըէթլէրի բիասէթ իթտիկի կիպի, Սիվաս-թօգաթ Մէրիասասը Արհ. Լեւոն Արք. Քէչէճեան իլէ խայլի ըէհապին եասը մա-գամընտա, եախօտ այնի բուհանիյէ իշթիրաք իտէրէք հազրը պուլունմըշլար տըր։ Պէյօղլը էրմէնի քիլիսէլէրի քարոզիչի Գ. Հմայեակ Եպ. Դիմաքսեան իլէ Տ. Մա-ղաքիա վէ պազը Լաթին բահիպլէրի՝ տախի դաստա եասը մագամընտա պուլունմըշլար տըր։ Միւթէվէֆանընը ագրապասընտան Մըսըրլը, Ալլահվէրտի, Հաճիպիար, Հա-սուն, Տիւզ ֆամիլեալարը ազասընտան էրքէք վէ գատընլար, վէ անրպպատան, Տր. Նաֆիլեան բաչա, Արամ Երամեան, Յարութիւն Ասլանեան, Մրսրլը Միչէլ, Խարտեաչեան Յովհաննէս, Սապրզ Արմե-նակ, Կէօչլեան Արամ, Կիւլլապեան Մի-քայէլ, Հաճիպիար Գրիգոր, Թորոսեան Յով-հաննէս էֆ.լէր, Ֆիլէմէնք սէֆարէթի թէր-ճէմանը Կարապետեան Մ. Մկրտիչ, Բուսխա-սէֆարէթի թէրճէմանլարընտան Մ. Հա-ճիպիար վէ տիկէր պիրի, Կիւմիւշկերտան Տիրան, Քէօսէեան Անտոն էֆ.լէր, Բըխթըմ տիրէքթօրը Մ. Կրանէ, Էրմէնի Բրօթէսթան-լարը ազգապետի Պօյաճեան Յակոբ, Տր. Շահպազ, Քէրէսթէճեան Պօղոս, Գուլյում-ճեան պիրատէրլէր, Շաչեան Ստեփան, Պի-լէկիքճեան, Էնքսէրճեան, Ալիք Անտոն էֆէնտիլէր, միլլէթիմիզէն վէ էճանիպ-տէն տահա բէք չօգ զէվաթ հազրը պու-լունմըշլար տըր։ Ճէնազէ մէրասիմինին խիթամընտա, հազրուն՝ միւթէվէֆանընը ագրապասընա պէեանը թաապիյէթ իթմիշ-լէր տիր։

Պատէհու ճէնազէ թապութը, թէզան-նիեաթ իլէ քիլիսէյէն չըգարըլըպ, Մըսը-ըլը խանէտանընա մախսուս օլան մագպե-րէտէ տէֆն իտիլմիշ տիր։

Իշպու ճէնազէյէ աթիտէքի զէվաթ գու-բօնա կէօնտէրմիշլէր տիր. Տիկին Լէօնս պէյ Տիւզ, Տէր և Տիկին Բօլ Հաճիպիար, Տէր և Տիկին Ժօզէֆ Գասապեան, Տիկին Ա. Հաճիպիար, Տիկին Օննիկ պէյ Մըսըրլը, Տէր և Տիկին Միհրան Սամալանեան, Տի-կին Հասուն։

Մրսրլը, Հաճիպիար, Հասուն, Տիւզ, Ալլահվէրտի ընտանիքները իրենց շնորհա-կալութիւնը կը յայտնեն ամէն բարեկամ-ներուն, ծանօթներուն, որոնք հաճեցան իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել ԷՏՈՒԱՐ ՊԷՑ ՄԸՍԸՐԼԸՆԸ ախուր մահուանը առթիւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆԸՆ ԻԼԱՆԸ ԻՍԹԻԴԼԱԼԻԹԷԹԻ

(Թիւրքիա իլէ Պուլկարիսթանըն միւ-նասէպաթընա տայիր զազէթա սիւթուն-լարը մսլիւմաթ իլէ տօլմըշ տըր։ Պու մալիւմաթըն էն մուհիմմէրինի զիյրտէ տէրճ իտէրիզ.)

Բարիզ 4 Հոկտ.—Թան զազէթասընընն Սոֆիա մուխպիրինատէն ալտըղը պիր թէ-լէկրաֆա կէօրէ, Պուլկարիսթան, Հոկտ.ին 5 ինճի եարընքի բէնչէնպիհ կիւնիւ իլանը իսթիգլալ իսէճէք տիր։ Բրէնս Ֆէրտի-նանտ, քէնտիսինի միւսթագիլ հիւքմտար իլան իտէրէք, «Պուլկարլարըն Զարը» իւն-վանընը ալաճագ տըր։ Շարգի Ռումէլի վիլայէթի տէ միւսթագիլ իլան օլընճաճագ տըր։ «Թան»ըն մուխպիրի իլավէթէն տէ-եօր քի, Թիւրքիա, Պէրլին անտնամէսինէ մուղայիր օլան պու թէպլիսաիւիւ գա-պուլ իթմէյէճէկինատէն, Թիւրքիա իլէ Պուլ-կարիսթան պէյնինտէ իլանը հարպ օլընմա-սընա պէօյիւք ինթիմալ վար տըր։

Սոֆիա 5 Հոկտ.— Սապահ սաաթ 11. —Տիւն ագշամ սաաթ 9 տա բրէնս Ֆէր-տինանտ Պիւքրէշ թարիգիյէ Ռուսճուգա վասլ օլմըշ, վէ իսկէլէտէ պիլ ճիմլէ վիւքէլա թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ տըր։ Սապահ սաաթ 3 տէ բրէնս Ֆէր-տինանտ վէ վիւքէլա գաթարը մախսուս իլէ Թըրնովայա կիթմիշլէր տիր։

Սոֆիա 5 Հոկտ. — Տիւն չըգան ռի-վայէթլէր թաստիգ օլունուեօր։ Կէճէ, Պուլկարիսթան բրէնսէսի վէ բրէնսին էվ-լատլարը, գաթարը մախսուս իլէ Թըրնո-վայա ազիմէթ իյլէմիշլէր տիր։ Տիւն ագ-շամ իսէ վիւքէլա կիթմիշլէր տիր։ Պուլ-կարիսթանընն գրալիյէթի իլան օլընճաղը մուհագագ տըր։

Սոֆիա 5 Հոկտ.— Պուլկարիսթանընն իլանը գրալիյէթի՝ բախթախտա վէ վի-լայէթլէրտէ ֆէվգէլատէ հէյէճան հասըլ տիր։ Հէր թարաֆտա ազիմ պիր մէսէրրէթ հիւքմ իտիեօր։ Պիւթիւն իտարէխանէլէր՝ պու վագրատան տօլայը իճրատի չէհրը ային իշին թէտարիքեաթ կէօրիւեօրլար։ Պիլ-հիւմլէ չէհիրլէրտէ, սոգագլար պայրագլար իլէ տօնատըլմըշ տըր։ Պու կիւն ասքերի տէօրթ պանտա մուզիգա՝ Սոֆիանընն ու-

մուսի մահէլլերինտէ իմրահ թէզանիհեաթ իտէճէքլէր տիր։ Իքի պաթարեա թարաֆընտան թօբլար աթըլաճագ տըր։ Եարըն քեսֆֆէյլի չէհրլերտէ մութանիթան սուբէթտէ մէրասիմի բուհանիէ իմրա իտիլէճէք տիր։ Սօֆիա եազընընտաքի թալիմ մէյտանընտա, եարըն սաաթ 9տա, պիւթիւն ասաքէրի մուսթահֆըզանըն ըսմի կէչիտի իմրա գըլընաճագ տըր։ Տոտիլի վիլայէթտէ տախի ասաքէրի կէչիտլէր իմրա օլունաճագ տըր։ — Թըրնօվայա բէք չօգ թէպրիք թէլէկրաֆնամէլերի կէլմիշ տիր։ Քեսֆֆէյլի տաբիբէլէր պու կիւն գաբանմըշ տըր։ Մէքթէպլէր իւշ կիւն գաբալը գալաճագ տըր։

Սօֆիա 3 Հոկտ.— Պինլէրճէ նուֆուս, էսնտէ ասքէրի մուզիգալար օլարագ, տիւէլի էճնէպիյէնին իգամէթկեահլարը էօնիւնտէ ֆէվգէլատէ նիւմայիշլէր իմրա իթմիշլէր տիր։

Սօֆիա 5 Հոկտ.—Ագշամ սաաթ 12,10. — Պուլկարիսթան, Թըրնօվատա իլանը իսթիգլալ իթմիշ տիր։

Սօֆիա 5 Հոկտ.— Պուլկարիսթանըն գրալիյէթի միւսթագիլլէ իլանը միւնասիպէթիյլէ պիր ճէմի զաֆիր՝ սէրայ էօնիւնտէ ֆէվգէլատէ նիւմայիշլէր իմրա իթմիշ տիր։ Վէլիի ասնա բրէնո՝ բէնչիրէ էօնիւնէ կէլէրէք, չու սէօզլէր իլէ էհալիյէ պէեանը թէչէքքիւր իյլէմիշ տիր. «Բէտէրիմ, Պուլկար միլլէթինին մուավէնէթիյլէ պու պէօյիւք մուամէլէյի իմրա իյլէտի։ Եաշասըն Պուլկարիսթան գրալիյէթի։» Պունիւմայիշլէրէ՝ Իքինճի Զար Ալէքսանտրըն սանէմի էօնիւնտէ տէվամ օլունմըշ տըր։ Օրտու չիտաէթլէ ալգէյլանմըշ տըր։

Սօֆիա 3 Հոկտ.— Տոտիլիէ նազրը, միւթէսարրրֆլըզլարա պա թէլէկրաֆ ատիլաքի թարիրտաթը կէոնտէրմիշ տիր. «Տոտիլի մէվկէքէթտէ վէ մէմայիքի էճնէպիյէ, կէչօֆ հատրեսի վէ Շարդ ատմիր եօլլարընըն իշղալը կիսի զուհուրա կէլէն վագըալար, Ֆիրիզն մէվճուտ օլան իսթիգլալըն բէտմէն իլանը, մէմլէքէթին մէնաֆիի իշին իճապ իթտիրմիշ տիր։ Պու ինթիհանը մըլլէտ իճապէթ իթմէք իւզրէ, Հաշմէթլու Ֆիրիզի գրալ Ֆէրտինանտ, սթիգ Պուլկար գրալլարընըն բայրաքթարընտա, Շըմալ վէ Ճէնուպ իքի Պուլկարիսթանը, սէրպէսթ վէ միւսթագիլ Պուլկար գրալիյէթի իլան իթմիշ՝ տիր։»

* * *

Բազար իրթէսի կիւնիւ Պապը Ալիսէ ֆէվգէլատէ պիր մէճլիս ագտ օլընմըշ տըր։ Պու մէճլիստէ Սատրազամ Քեամիլ բաշա, Խարիճիէ նազրը Թէվֆիգ բաշա, Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գոնսթան, Ալմանիա սէֆիրի պարօն Մարշալ, Ռուսիա սէֆիրի Սբը Լօռթէր վէ Բուսիա սէֆիրի Մ. Զինովիէվ հազրը պուլունմըշլար տըր։ Իթալիա սէֆիրի մարքի Իմպէրիալի՝ պիր գաչ կիւնաէն պէրու եաթագտա խասթա օլտրընտան, ժէզքիւր իճթիմատէ հազրը պուլունամամըշ տըր։ Ավսթրիա-Մաճար սէֆիրի մարքի Բալլավիչինի տախի հազրը պուլունմամըշ, վէ միւշարիէյէնին զայպուպէթի, տիեօր «Լա Թիւրքի», նազարը տիգգաթը ճէլգ իթմիշ իսէ տէ, Խարիճիէ նազրը Թէվֆիգ բաշա՝ պու զայպուպէթի տալիսէ չըգարաճագ պազր իյզոնաթ վէրմիշ տիր։

* * Պուլկարլարընը պիր գաչ նօգթատան խաթթը նուտուտը թէճավազ իյէմիշ օլտուգլարընա տարը «Սէրվէթը Ֆինանս»ըն ռէչը իթտիկի նավատիս թէզքրպ օլունաւեօր։

* * Պուլկարիսթան գոմիսէրլիկի վէքեալէթինատէն, բազար իրթէսի կիւնիւ, սաաթ 8տէ, Մագամը Սատարէթէ չէքիլէն թէլէկրաֆնամէյէ, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինին սուբէթը բէտմիյէտ իլանը իսթիգլալ իթտիկի իշար օլունմըշ տըր։

* * Սօֆիասան ալընան թէլէկրաֆա էէօրէ, Պուլկարիսթան գրալը, գրալիյէթին իքինճի բարթաքթը մագամընտա իլանը քէֆիյէթ իթմէք իւզրէ, Ֆիլիպէյէ միւթէվէճճիհէն Թըրնօվատան հարէքէթ իթմիշ տիր։

* * Բազար իրթէսի կէճէսի Մէճլիսի վիւքէլա Սատրազամ բաշանընն Նիշան-թաշընտա քեսյին գօնաղընաա պիլ իճթիմա, Պուլկարիսթանընն հարէքէթի վագրասը հադզրընտա հիւքիւմէթի Օսմանիյէճէ իթթիհազ օլընաճագ գարարա տաիր իճրահ միւզաքէրաթ իտիլմիշ, վէ միւզաքէրաթ նէթիճէսինատէ, Պէրլին ատանամէսինէ միւսթէնէա պուլընան հուգուգը տէվլէթին իխլալ իտիլմէսինատէն ասլայը ատանամէի մէզքիւրը իմզա իթմիշ օլան տէվլէթլէրին էնզարը հագգանիյէթի ճէլպ իտիլմէսի գարարլաշտրրլարագ, պու պապտէ թանզիմ գըլընան նօթա՝ պա թէլէկրաֆ մուազզամ տէվլէթլէրին գապինէլէրինէ պիլտիրիլմիշ տիր։

Սլընաճագ ճէվապլարա կէօրէ, հուգուգը տէվլէթին մուհաֆասընա տիտ թէտպիրլէր իթթիխազ օլընաճագ տըր։

Սատրազամ բաշանընն գօնաղընաա ագտ օլընան իճթիմա, եարը կիճէյէ գատար տէվամ իթմիշ վէ Ժէօն-Թիւրքլէր գոմիթէսի ազասընընն տախի ըէյլերի ասրըլմագ իւզրէ պիր գաչ քիչի չաղրըլմըշ տըր։

* * Պուլկարիսթան բրէնսի Ֆէրտինանտ թարաֆընտան Զաթը Շանանէյէ քէշիտէ գելընան թէլէկրաֆնամէ տիր.

«Պուլկարիսթան էհալիսի միւթթանընտէն գրալիյէթ իլանընը թալէպ իյլէմիշ օլմայարրյա, պունը գապուլէ մէճպուր օլտրընը, վէ մամաֆիհի պունտան սօնրա հիւքիւմէթի Օսմանիէ իլէ հիւսնի միւնասէպաթան այրըլմաեաճաղընը պէեան վէ թէէմին իլէ, գրալիյէթիմին թասարիֆ օլընաճաղընը իւմիտ իյլէրիմ։»

* * Պուլկարիսթանընն՝ իլանը դրալիյէթիյլէ պէրապէր, Հէրսէք-Պօնանընն տա Ավսթրիայա իլչագը մասաէսի օլմըշ պիթմիշ պիր վագբա հիւքմինէ կիրմիշ տիր։ Շիմտի պու իքի վագբա սէպէպիյլէ, Պէրլին ատանամէսի պօզուլմըշ տիմէք օլտրընտան, պունընն եէրինէ տիկէր պիր ատանամէ գալմ գելմագ վէ մուվազէնէի Շարգիէյի մուհաֆազա իթմէք իւզրէ, պազը թէտպիրլէր իթթիխազը իչին, Ռուսկիթերրա վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթլէրինին պէյն էլ տիւէլ պիր գօնֆերանս ագտընը թէքլիֆ իտէճէքլէրի բիվայէթ օլունուեօր։

* * Ալընան թէլէկրաֆլարատան անլաշըլըգընա կէօրէ, Պուլկարիսթանընն իլանը իսթիգլալը՝ էվրօբատա թէէսիրի ազիմ հասըլ իթմիշ տիր։ Ալմանիա զազէթալարը՝ պու թէպլիտտիւլէ գարշը եազըեօրլար։

* * Ֆրանսա վէ Բուսիանընն, Շարգ մէսէլէլերինէ հէմէֆքեար օլտուգլարը պէեան իտիլմէքտէ տիր։—«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ»՝ Պուլկարիսթանընն իլանը իսթիգլալըյլա, Պապը Ալի, զաթէն Այիսթէֆանոս ատանամէսիյլէ չօգտան պէրու զայպ իթմիշ օլտուղը պիր չէյի, բէամէն զայպ իթմիշ օլտուլընտան, պու սըրատա զայէթ թէէնինի իլէ հարէքէթ իտէճէկինի, վէ օլմուշ պիթմիշ պիր վագբայը, Էվրօբա եէնիտէն կէրի չէվիրէրէք, Պուլկարիսթանը վէ Շարգի Ռումէլիյի, տէվլէթի Օսմանիէնին թահթը թապիիյէթինէ գօյմատաճաղընտան, թէհի եէրտէ գան ազըլմամասը թարաֆընա կիտիլէճէկինի մէմուլ իտիեօր։

—«Թան» տախի, Ֆրանսա, տէվլէթի Օսմանիէնին տօսթը օլմասը, վէ տիկէր հիւքիւմէթլէր իլէ միւնասէպաթը հասէնէսի պուլունմասըյլա պէրապէր, նէ՛ Ֆրանսանընն, նէ՛ տէ տիկէր տէվլէթլէրին, պու սըրատա ըէյլերինի պէեան իթմէք հագգընտան կէրի տուրմայաճագլարընը, վէ Պէրլին ատանամէսի եըրթըլամայըպ, ֆագաթ թասհիհ օլունապիլէճէկի ճիհէթլէ, պունը էվրօբայա անլաթմագ՝ Բարիզ, Լօնտրա վէ Բէթրէսպուրկ գապինէլէրինին վազիֆէսի իտուկինի, պինապէրին մէզքիւր ատանամէյի իմզալայան տէվլէթլէր պէյնինտէ պիր իթիլաֆ հուսուլի լազըմ կէլտիկինի վէ պու տա պիր գօնֆէրանս ագտըյլա գապիլ օլտուղընը եազմըշ տըր։

—Սօֆիա մէհնաֆիլի սիյասիյէսինտէ, Թիւրքիա թարաֆընտան հարաքեաթը թէճավուզքեարանէտէն գօրգուլմայըպ, պիլաքիս օլմուշ պիթմիշ պիր վագբանընն գապուլի մէմուլ իտիլմէքտէ տիր։ Պունունլա պէրապէր Թիւրքիայա գարշը թէտաֆիի մուհարէպէ իշին թէտապիրի միւքէմմէլ իթթիխազ իտիլմիշ տիր։ Անճագ հէնուզ ասքէրին հալը սէֆէրէ վազընա տաիր էմր վէրիլմէմիշ տիր։

* * Պիր գաչ Բուս հարպ սէֆինէսինին Վարնա լիմանընա վասլ օլտուղը խապէր վէրիլիեօր։

* * Եունանընն իշէրլէրինատէն ալընան պազը թախտիշի մուճիպ խապէրլէր իւզէրինէ, Աթինասա ֆէվգէլատէ մէճլիսի վիւքէլա իճթիմա իթմիշ, վէ Մաքէտոնիա մէսէլէսիյլէ մէշղուլ օլմուշ տըր։

* * Բուսանիատա, Պուլկարիսթանընն իլանը իսթիգլալը՝ թէէսիրի ազիմ հասըլ իթմիշ տիր։ Պիր զէմանտան պէրու պօզուլմըշ օլան Բուսանիա վէ Եունանիսթանընն միւնասէպաթճա իթիլաֆընա չալընըլմագտա տըր։

* * Պուլկար խարիճիէ նազրը՝ Պուլկարիսթանընն մուազզամ տէվլէթլէր նէզտինտէքի մէմուրիյնի տիրլօմաթիգիյէսինէ կէօնտէրտիկի թէպլիղաթտա տէմիշ տիր քի, «Պուլկարիսթան՝ թէէմինի սուլհ իչին չէրէֆ ու հայսիյէթինէ լայզ հէր տիւրլիւ միւսաատաթտա պուլունաճագ տըր։ Լաքին իլան իտիլէն հիւքիւմէթի ճէտիտէյի թէէլիֆէյէ գօյմաճագ պիր կէօնա գարըշըգլըզ զուհուր իտէճէք օլուրսա, Պուլկար միլլէթի՝ սոն տէրէճէ չիտաէթլէ վէ էն սոն պիր Պուլկար գալընճայա գատար միւսաֆասյը հուգուգտա պուլունմայա գարաք վէրմիշ տիր։»

ՏԱԼԻԼԻԷ

Ավսթրիա սէֆիրի՝ տիւն Սատրազամ բաշայը զիեարէթ իթմիշ, վէ պատէհու Խարիճիէ նազրընընն նէզտինէ կիտէրէք, Պօնտա-Հէրսէքին Ավսթրիայա իլչագընա տաիր օլան նօթայը իթա իյլէմիշ տիր։

Սատրազամ բաշա, մէզքիւր նօթայա քէսգի վուգուֆ իսէր իթմէզ, պազը ըիճաը տէվլէթի նէզալէրինէ ճէլպէ, իճրահ միւզաքէրաթ իտիլմիշ տիր։

—Տիւն, Ալմանիա, Բուսիա, Բուսանիա, Սըրպիա սէֆիրլէրի՝ Սատրազամ վէ Խարիճիէ նազրընընն մուազզամ տէվլէթլէր հագգընտա թասթիի էֆքեար իյլէմիշլէր տիր։ Իթալիա սէֆիրի, բահանընզընը սէպէպիյլէ Պապը Ալիյէ կէլէմմիշ տիր։

—Զըգան բէնչէնպիհ կիւնիւ Իքինճի օրտու մէրքէզի օլան Էտիրնէյէ 114 թօք, 12 վակօն մուհիմմաթ, 12 վակօն պարութ, վէ Իւչիւնճիւ օրտու մէրքէզի օլան Սէլանիյէ տախի օ միգտար թօք, պարութ վէ մուհիմմաթ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Տիւն կէճէ տախի Թօքհանէտէ մէվճուտ սէրի ասթէյլի Փրիւպ թօքարընտան 6 պաթարիա իլէ սաղ վէ սանրա թօքարը վէ պունլարա միւթէալլիգ էտէվախ վէ ճէպհանէ՝ չըմէնտրֆէր իլէ էսիրինէյլ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Ռուկիլթէրա հիւքիւմէթինին՝ տէվլէթլէրին իմզալարը ալիքընտա պուլընան պիր մուահէյէյի՝ հիչ պիր հիւքիւմէթին քէնտի պուչընա պօզմայա սէյահիյէթի օյմարզընը, վէ ումում տէվլէթլէրին վէ էն զիատէ ալէագատար օլան Թիւրքիանընն բէյլերի ալընմատարգճա Պէրլին ատանամէսինին թէպտիլ վէ թաղերրինէ բազը օլմաեաճաղընը իտտաա իտէճէկի թէլէկրաֆլա իշար օլունմըշ տըր։

Իշպու թէլէկրաֆընն վիրուտի Իսթանպոլ էհալիսինին պազարընճա խապէր ալընմասը իւզէրինէ, տիւն կէճէ, էօնտէն Օսմանլը ատանճագլարըյլա պիր չօգ էնպալի Պէյօղլընտա Ռուկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք, թէչէքքիւրլէրինի պէեան իթմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, սէֆարէթ հէյէթի թարապիտտա պուլընտրընընտան, հիսիեաթը մէզքիւրէյի պա թէլէկրաֆ սէֆիրէ պիլտիրմիշլէր տիր։ Սէֆիրի միւշարիէյի տախի, իշպու հիսսեաթը պա թէլէկրաֆ գրալ հազրէթլէրինէ թէպլիղ իտէճէկինի ճէվապէն զիլտիրմիշ տիր։ Մուախխարէն չէհրիմիզ Ռումլարը իլէ Եունան թէպտտասը տախի, էօնլէրինտէ իքի պանտա մուզիգա օլտրընը հայատ, մէզքիւր սէֆարէթխանէյէ կիտէրէք, «Եաշասըն Օսմանլըլար, եաշասըն Հիւրրիյէթ, եաշասըն Ռուկիլթէրրա» տէյի նիտա իյլէմիշլէր տիր։ —Ռուկիլթէրրա գրալ վէ հիւքիւմէթինին, պու վազբատա իթթիխազ իտէճէքլէրի մէպլէքի օրյասինին Ռուկիլթէրրա խարիճիէ նազրը թարաֆընտան խարիճիէ նէզարէթինէ թէպլիղ իտիլտիկի խապէր ալընմըշ տըր։

—Տէվլէթի Օսմանիէ իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ մուհարէպէ զուհուրընտէ, տէվլէթի Օսմանիէյի իշղալ իթմէյէճէքլէրինի՝ Եունան վէ Սըրպ հիւքիւմէթլէրինէ պէեան իթմիշ օլտրգլարընը բուսմա զազէթալար եազըեօրլար։

—Տիւն սապահ Թօքգաբու ճիվարընտա տիվարլարտա, «գրրգ Թիւրքէ գարշը պիր Պուլկար» կիսի պազը իպարէլէրի հավի թահրիքեամիզ հաֆթալար հաբըշտրբրլտըը կէօրիլմիշ տիր։ Պունլար՝ էսկի ըէժիմ խայինլէրինին հէբլերի օլտրընընա չիւպէ օլունմայըպ, պունլարը մահիյէթի իստպատէթ քեարանէսի մալիսմ օլտրընընան քիմսէ թարաֆընտան էհէմմիյէթ վէրիլմէմիշ տիր։

—Մէհմանը ումուրը ասքէրիէ գօմիսիօնը, տիւն պէր միւթտա թօքլանմը, վէ կէճ վագթա գատար իճրահ միւզաքէրաթ իթմիշ տիր։

—Բուսիա տէվլէթի թարաֆընտան Անատոլը հուտուտընընն պազը ռոգթալարընա ասքէր կէօնտէրիլմէքտէ օլտրը խապէր ալընարաղ, Բէթրէսպուրգի Օսմանլը սէֆիրի վասքթասըյլա իսթիյզանը քէյֆիյէթ իտիլմիշ տիր։ Բուսիա հիւքիւմէթի, պու սէվգիեաթը՝ Ճաբօն մուհարէպէսինատէ եէրլէրինատէն չըգարըլմըշ օլան ասաքիրին եէնէ եէրլէրինէ եէրլէշմէսինատէն նէշէթ իտիպ, հիւքիւմէթի Օսմանիյէճէ էնտիշէյի մուճիպ պիր հալ օլմատըղընը ճէվապէն պէեան իյլէմիշ տիր։

—Օրոզտի Պագ թիճարէթխանէսի ամէլէսինին թաթիլի իշղալը թէսվիէ օլընմըշ տըր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղշ.	Բր.
Թէվֆիտ իտիլմիշ էսհ. ուս.	96	23/40
Ռումելի չըմէնտրֆէրի Ֆր.	163	1/4
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	7	80
» » Թանվ ֆր.	484	
Ըէժի	19	30
Տէրիսաատէթ Բրիթիշ	430	
Տէրգօղ	301	
Անատոլը չըմէնտրֆէրի գուբ.	14	55
» » Թան.	505	
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն Ա.	284	
» » » Բ.	248	

ԱԳՈՂԷԷՐԻՆ ԳԻՆԵԱԹԸ

	Ղշ.	Բր.
Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Դշ.	Բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	18
Մէթալիք	101	20

Սահիպը խմբիեազ վէ տուսուլը ղազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլուճա, Թազսիմ ճաատէսիճեսի Ն. 65